

Uppföljning: Ökad jämförbarhet och trygghet på Wisbygymnasiets yrkesprogram och på Wisbygymnasiet i stort

Fastställt av gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Framtagen av utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Datum 2026-08-17

Ärendenr GVN 2026/173

Uppföljning: Ökad jämställdhet och trygghet på Wisbygymnasiets yrkesprogram och på Wisbygymnasiet i stort

Innehåll

Uppföljning: Ökad jämställdhet och trygghet på Wisbygymnasiets yrkesprogram och på Wisbygymnasiet i stort	1
Sammanfattning	2
1. Inledning.....	3
2. Utgångspunkter från rapporten.....	3
3. Genomförda insatser.....	4
3.1 Insatser för att stärka trygghet och studiero	4
3.2 Insatser för att stärka valkompetens	5
3.2.1 Strategisk styrning och arbetsplan	5
3.2.2 Studie- och yrkesvägledarnas arbete	5
3.2.3 SSA - Samverkan skola arbetsliv	6
3.2.4 Uppföljning och utvärdering	6
3.3 Riktade insatser för ökad könsbalans	6
3.4 Sammanfattande reflektion	7
4. Resultat.....	7
4.1 Trygghet och studiero	7
4.2 Gymnasieval och könsfördelning	8
4.3 Grundskolans arbete och valkompetens.....	8
5. Analys.....	8
5.1 Trygghet och studiero	8
5.2 Könsbalans och gymnasieval	9
5.3 Valkompetens och tidiga insatser	9
5.4 Samlad bedömning	10
6. Bedömning och kvarstående insatser	11
6.1 Bedömning	11
6.2 Kvarstående utmaningar	11
7. Slutsats	11

Sammanfattning

Uppföljningen av rapporten *Ökad jämställdhet och trygghet på Wisbygymnasiets yrkesprogram och på Wisbygymnasiet i stort* visar att skolan under läsåret 2025/26 genomförde ett brett och systematiskt utvecklingsarbete för att stärka elevernas trygghet, valkompetens och förutsättningar för mer jämställda gymnasieval. Insatserna omfattade såväl organisatoriska förstärkningar, som utvecklade arbetssätt inom elevhälsa samt riktade aktiviteter mot yngre elever och program med sned könsfördelning. Inom grundskolan utvecklades arbetet inom studie- och yrkesvägledning och samverkan mellan skola och arbetsliv, med syfte att stärka elevernas självkännedom, framtidstro och förmåga att göra väl underbyggda studie- och yrkesval.

Resultaten i uppföljningen visar att tryggheten på Wisbygymnasiet är fortsatt hög och stabil, med vissa positiva tendenser för elevgrupper som tidigare upplevt lägre trygghet. Samtidigt kvarstår de könsstereotypa mönstren i gymnasievalen i stor utsträckning, och någon tydlig förändring av könsbalansen på yrkesprogrammen kan ännu inte ses. Detta är dock förväntat eftersom flera av de genomförda insatserna riktar sig till yngre elever och syftar till att påverka valmönster på sikt.

Den samlade bilden är att arbetet har utvecklats i enlighet med rapportens rekommendationer och lagt en god grund för fortsatt arbete. För att uppnå mer omfattande förändringar i elevernas gymnasieval krävs dock ett fortsatt långsiktigt och samordnat arbete, där insatser i grundskolan, gymnasieskolan och arbetslivet samverkar över tid. Valen speglar inte sällan rådande samhällsstruktur och den kan inte enskilda skolor vända.

1. Inledning

Våren 2025 presenterades rapporten *Ökad jämställdhet och trygghet på Wisbygymnasiets yrkesprogram och på Wisbygymnasiet i stort*. Syftet var att bidra till en mer jämställd och trygg gymnasieskola genom att

- stärka gotländska ungdomars valkompetens inför gymnasievalet,
- minska könssegregeringen inom yrkesprogrammen samt
- fördjupa förståelsen för sambandet mellan könsfördelning och elevernas upplevda trygghet inom dessa program.

Utredningen fokuserade på sex yrkesprogram: barn- och fritidsprogrammet (BF), hotell- och turismprogrammet (HT), vård- och omsorgsprogrammet (VO), bygg- och anläggningsprogrammet (BA), el- och energiprogrammet (EE) samt fordons- och transport-programmet (FT). Detta då dessa program historiskt sett har visat på en traditionell könsfördelning; flickor på BF, VO och HT och pojkar på BA, EE och FT.

Underlaget i rapporten byggde på tidigare forskning, enkäter och djupintervjuer med elever, lärare, rektorer och studie- och yrkesvägledare, regional och nationell statistik samt underlag från en jämförelsekommun.

Syftet med denna uppföljning är att redovisa genomförda insatser samt analysera utvecklingen av trygghet, könsbalans och elevers valkompetens.

2. Utgångspunkter från rapporten

Rapporten visade att gymnasieval i hög grad påverkas av könsnormer och strukturer i samhället så som social bakgrund och föräldrars utbildnings- och yrkesval. De

könsstereotypa valmönster som identifierades är dock inte unika för Gotland utan återfinns nationellt, vilket innebär att förändring ofta sker långsamt och kräver långsiktiga insatser. På Wisbygymnasiet återspeglas dessa mönster tydligt, med en stark könsuppdelning mellan olika yrkesprogram.

Rapporten visade även att tryggheten varierar mellan elevgrupper, där flickor och särskilt icke-binära elever upplever lägre trygghet än pojkar vid analys av tryggheten på skolenivå, samt att pojkar generellt sett upplever högre trygghet än flickor – oavsett program.

För att stärka både elevens valkompetens och skapa en mer jämställd och inkluderande skolmiljö betonade rapporten behovet av ett långsiktigt arbete där olika aktörer samverkar.

3. Genomförda insatser

Sedan rapporten presenterades har Wisbygymnasiet och utbildnings- och arbetslivsförvaltningen genomfört ett flertal insatser med syfte att stärka elevernas trygghet, utveckla deras valkompetens samt bidra till en mer jämställd könsfördelning på yrkesprogrammen.

3.1 Insatser för att stärka trygghet och studiero

Arbetet med trygghet har under året förstärkts genom både organisatoriska och pedagogiska insatser. En central åtgärd är förstärkningen av elevhälsan på Wisbygymnasiet genom rekrytering av ytterligare socialpedagoger för att öka tillgängligheten till stöd för eleverna. Målet är en ökad likvärdig stödstruktur mellan olika program och rektorsområden, då varje rektorsområde (WG1-5) därmed har en socialpedagog knuten till sig.

Även Resurscentrum, dit elever kan vända sig för stöd i olika ämnen, har stärkts genom fast bemanning i form av lärare i svenska och matematik. Syftet är att sänka tröskeln för elever att ta del av stödinsatserna och skapa kontinuitet i kontakten med personal. Utvärderingar som genomförts med elever och lärare visar att begreppet Resurscentrum för vissa elever har en negativ klang, vilket bidragit till att vissa elever inte söker sig dit. Från och med hösten 2026 blir benämningen därför Öppet plugg.

Arbetet med att utveckla elevinflytandet på skolan har stärkts genom etablering av elevreferensgrupper kopplade till olika utvecklingsprocesser. Detta kompletterar befintliga elevdemokratiska strukturer, så som Skol-ESO¹, och syftar till att göra elevernas perspektiv mer närvarande i skolans utvecklingsarbete.

Skolan har sedan några år tillbaka en tjejgrupp för flickor på mansdominerande program, som träffas regelbundet. Uppslutningen har under året varit god och man har arbetat aktivt för att eleverna ska få möta kvinnliga förebilder. Bland annat har man gästats av Cecilia Daun, som har haft höga chefspositioner inom både mans- och kvinnodominerade områden.

Utöver dessa övergripande insatser har programnära utvecklingsarbete genomförts, såsom kollegialt lärande kring elever som påverkar tryggheten och studieron i klassrummet negativt samt särskilda insatser kopplade till pojkars skolmisslyckande. På vissa program har även organisatoriska förändringar genomförts, exempelvis införande av hemvister, i syfte att stärka sammanhållning och trygghet i elevgrupperna.

¹ ESO står för elevskyddsombud

Under läsåret 2026/27 införs relationskartläggningar i samband med utvecklingssamtal i syfte att ytterligare stärka relationerna mellan elever och personal och säkerställa att varje elev upplever sig sedd och bekräftad, och känner sig som en del av skolans sociala sammanhang.

Parallellt genomförs kompetensutveckling inom motiverande samtal (MI), med fokus på att utveckla personalens förmåga att skapa tillitsfulla relationer, öka elevens motivation och främja delaktighet.

Vidare initieras projektet *Framtidsvalet* på introduktionsprogrammet. Projektet integrerar studie- och yrkesvägledning med elevhälsoarbete och fokuserar på att stärka elevernas framtidstro, självinsikt och motivation. Erfarenheter från skolor på fastlandet visar på positiva effekter i form av ökad närvaro, förbättrad måluppfyllelse och minskat antal felval.

Därtill utökas tid för skolans fleråriga satsning på utbildning inom sexualitet, samtycke och relationer (SSR) där tid i tjänsterna för uppdraget utökas med 50%. Detta för att så många elever som möjligt ska kunna ta del av utbildningen.

3.2 Insatser för att stärka valkompetens

Rapporten konstaterade att elevers studie- och yrkesval påverkas av en rad faktorer, däribland normer, föreställningar om yrken samt social och kulturell bakgrund. För att stärka elevernas möjligheter att göra väl underbyggda val har utbildnings- och arbetslivsförvaltningen under läsåret 2025/26 vidareutvecklat arbetet med studie- och yrkesvägledning, samverkan mellan skola och arbetsliv samt olika insatser för att öka kunskapen om utbildnings- och yrkesvägar. Arbetet bedrivs långsiktigt och omfattar hela utbildningskedjan från förskola till vuxenutbildning.

3.2.1 Strategisk styrning och arbetsplan

Arbetet med att stärka elevernas valkompetens har utvecklats genom ett mer systematiskt och långsiktigt arbete inom studie- och yrkesvägledning. Inom utbildnings- och arbetslivsförvaltningen finns en övergripande arbetsplan för studie- och yrkesvägledning i vid bemärkelse som omfattar hela utbildningskedjan från förskola till vuxenutbildningen. Arbetsplanen utgår från principen om studie- och yrkesvägledning som hela skolans ansvar och betonar vikten av att elever successivt utvecklar kunskaper om utbildning, arbetsliv och sina egna möjligheter.

Ett centralt perspektiv i arbetet är ett normmedvetet förhållningssätt där eleverna ska få möta en bredd av utbildningar och yrken utan att könsstereotypa föreställningar förstärks. Exempelvis eftersträvas att synliggöra yrkesroller och arbetsuppgifter snarare än att fokusera på kön hos de personer som representerar yrkena.

3.2.2 Studie- och yrkesvägledarnas arbete

Inom den samlade studie- och yrkesvägledningsorganisationen har studie- och yrkesvägledarna under läsåret 2025/26 arbetat aktivt för att vägledningssamtal och informationsinsatser ska bidra till att vidga elevernas perspektiv på utbildnings- och yrkesval. I de individuella vägledningssamtalen och i den information som ges till eleverna är ambitionen att synliggöra fler alternativ och utmana föreställningar kopplade till kön, social bakgrund och kulturella normer.

Under hösten 2025 genomfördes även en gemensam fortbildningsdag för förvaltningens studie- och yrkesvägledare med fokus på roller och uppdrag. Normkritiska perspektiv

utgjorde en viktig del av innehållet och utbildningen genomfördes tillsammans med undervisningsråd från Skolverket.

3.2.3 SSA - Samverkan skola arbetsliv

Ett viktigt utvecklingsområde är arbetet inom SSA-projektet (samverkan skola arbetsliv). Syftet med projektet är att bidra till att barn och unga kan göra väl underbyggda studie- och yrkesval, utveckla sin självkännet, uppleva ökad motivation, engagemang och tilltro till sina framtida möjligheter. Projektet ska även bidra till det gotländska samhällets långsiktiga kompetensförsörjning.

Under läsåret 2025/26 startades projektgrupper inom både grundskola och gymnasium. Gruppernas uppdrag är bland annat att utveckla strukturer för studie- och yrkesvägledning som hela skolans ansvar samt stärka samverkan mellan skola och arbetsliv. På några grundskolor har pilotverksamheter initierats där studie- och yrkesvägledning integreras i undervisningen. Därutöver har arbetssätt inspirerade av *Framtidsval*, likt gymnasieskolans introduktionsprogramms insats *Framtidsvalet*, införts med fokus på att stärka elevernas självkännet, framtidstro och förutsättningar att fatta väl underbyggda val. Arbetet integreras i elevernas ordinarie schema.

Inom ramen för SSA-projektet har även ett samarbete mellan grundskolan och Fenomenalen inletts i syfte att öka elevernas kunskap om yrken och utbildningsvägar kopplade till naturvetenskap, teknik och matematik i linje med den nationella STEM-strategin.

Under vårterminen 2026 påbörjades även en genomlysning av PRAO. Arbetet utgår från den nationella STEM-strategin, arbetsmarknadens behov enligt regional planering och dimensionering av gymnasial utbildning samt ambitionen att bidra till ökad jämställdhet. Utvecklingsarbetet fortsätter under läsåret 2026/27 med målet att bredda utbudet av praoplatser och uppmuntra elever att göra mindre könsstereotypa val. Inom grundskolans SSA-arbete undersöks även möjligheten att utöka antalet praotillfällen så att elever får möta arbetslivet redan före årskurs 8 och 9.

3.2.4 Uppföljning och utvärdering

För att kunna följa utvecklingen av elevernas valkompetens har nya frågor införts i grundskolans elevenkät från och med höstterminen 2025. Exempel på frågor är:

- ”I skolan har jag fått prata om hur mitt gymnasieval påverkas av kön, min bakgrund och andras åsikter.”
- ”Jag tror att det finns ett arbete som passar mig i framtiden.”

Resultaten ska användas för att följa utvecklingen över tid och ge underlag för fortsatt utvecklingsarbete inom studie- och yrkesvägledningen.

3.3 Riktade insatser för ökad könsbalans

Flera riktade insatser har under året genomförts på Wisbygymnasiet med syfte att påverka könsfördelningen på yrkesprogrammen, särskilt på program med stora könsobalanser.

En aktivitet med syfte att bryta normer kopplade till yrkesval och kön är Byggkollo, som riktar sig till elever i årskurs 4–6. Genom praktiska aktiviteter och samverkan med branschaktörer ges elever tidigt möjlighet att möta yrken inom byggsektorn. Intresset för

årets upplaga var stort - drygt 100 sökande till 20 platser (10 för flickor, 10 för pojkar) - vilket visar på möjligheter att påverka attityder i yngre åldrar.

Satsningen *Designdrömmar* riktar sig till flickor i åldern 10–14 år och syftar till att väcka intresse för teknik och skapande. Genom samarbeten mellan Teknikcollege Gotland, Fenomenalen och Sweprod skapas arenor där flickor får pröva tekniska och kreativa aktiviteter i ett normutmanande sammanhang. Intresset att delta har varit stort, då samtliga 32 platser fyllts och ett flertal elever stått på reservplats.

Inför gymnasievalet 2027 har en särskild informationssatsning genomförts för vård- och omsorgsprogrammet. Genom film och broschyr lyfts bredden av yrken och möjligheter som utbildningen leder till, samtidigt som representationen i materialet medvetet speglar både män och kvinnor.

Utöver detta fortsätter skolans arbete med medveten representation i informationsmaterial, vid gymnasiemässor och öppet hus, där elever som gjort normbrytande val lyfts fram. Syftet är att synliggöra alternativa utbildningsvägar och bidra till att bredda bilden av olika program. I dessa sammanhang lyfts även yrkeslärare som på olika sätt bryter mot normen fram, till exempel kvinnor på bygg- och anläggningsprogrammet och sjöfartsutbildningen samt män på vård- och omsorgsprogrammet och barn- och fritidsprogrammet.

3.4 Sammanfattande reflektion

De genomförda insatserna visar på ett brett arbete som involverar flera nivåer, både på individnivå och mer strukturellt. Arbetet på Wisbygymnasiet har såväl fokuserat på att stärka trygghet och relationer, som på att erbjuda aktiviteter som vänder sig till grundskoleelever i syfte att främja könsbalans på yrkesprogrammen. Det finns även en förvaltningsövergripande plan för att säkerställa att studie- och yrkesvägledningen anpassas efter var i utbildningskedjan eleverna befinner sig. På grundskolan har SSA-arbetet utvecklats genom olika aktiviteter som syftar till stärkt valkompetens.

4. Resultat

Uppföljningen visar att de genomförda insatserna har haft olika genomslag beroende på område. Resultaten pekar på en stabil utveckling inom trygghetsarbetet, medan förändringar avseende könsbalans och gymnasieval är ett fortsatt utvecklingsområde.

4.1 Trygghet och studiero

Utgångspunkten för rapportens analys av trygghet och studiero var den årliga Elevenkäten, som besvaras av samtliga gymnasieelever. När resultaten i rapporten jämförs med resultaten från elevenkäten 2026 är elevernas upplevda trygghet fortsatt hög och i stort sett oförändrad jämfört med föregående år. Variationerna mellan åren är små, vilket tyder på en stabil nivå av trygghet i verksamheten.

När resultaten analyseras utifrån kön framträder vissa mönster. Flickor visar en marginell ökning i upplevd studiero, medan pojkar i vissa fall uppvisar en svag nedgång i indikatorer kopplade till trygghet och studiero. Även här är dock skillnaderna små.

Ett särskilt viktigt resultat rör elever som identifierar sig som icke-binära. Denna elevgrupp har i tidigare mätningar uppgett en lägre upplevd trygghet än övriga elever, men resultaten från 2026 visar en förbättring inom samtliga analyserade områden. Även om nivåerna fortsatt är lägre än för elever som identifierar sig som flickor eller pojkar, tyder utvecklingen på att skillnaderna minskar.

4.2 Gymnasieval och könsfördelning

Analys av de två gymnasieantagningar som genomförts sedan rapporten presenterades, 2025 och 2026, visar att elevernas val i hög grad följer tidigare mönster.

Könsfördelningen på yrkesprogrammen som fokuserades i rapporten är fortsatt tydligt könsuppdelad. Bygg- och anläggningsprogrammet, el- och energiprogrammet samt fordons- och transportprogrammet domineras av pojkar, medan barn- och fritidsprogrammet, vård- och omsorgsprogrammet samt hotell- och turismprogrammet i hög grad domineras av flickor.

I vissa fall är könsobalansen särskilt stor. Exempelvis saknas flickor helt på el- och energiprogrammet 2026 och hotell- och turismprogrammet saknar helt pojkar. Variationer förekommer mellan olika år, men det finns ingen tydlig trend mot en mer jämn könsfördelning.

Uppföljningen visar att de insatser som genomförts hittills inte lett till några påtagliga förändringar i elevernas gymnasieval, vilket är i linje med rapportens slutsats gällande könsnormer och samhällsstrukturer.

4.3 Grundskolans arbete och valkompetens

I rapporten gavs förslag på åtgärder på grundskolenivå vilka bland annat inkluderade ökad kunskap om yrken från tidig ålder. Uppföljningen visar att arbetet med att stärka elevernas valkompetens i grundskolan har utvecklats, framför allt genom ett systematiskt och långsiktigt arbete inom studie- och yrkesvägledning, genom arbetsplanen för studie- och yrkesvägledning i vid bemärkelse, samt genom insatser inom SSA.

Studie- och yrkesvägledning som hela skolans ansvar, där SSA-projektet ingår, tillsammans med normkritiska inslag i undervisningen, bidrar till att elever i högre grad möter frågor om normer, yrken och framtida val redan i grundskolan.

Även riktade aktiviteter, såsom *Byggkollo* och *Designdrömmar*, visar på ett stort intresse från elever i yngre åldrar för områden som traditionellt dominerats av män. Detta indikerar att det finns en potential att påverka attityder och föreställningar om yrken, även om effekterna av dessa insatser ännu inte kan utläsas i gymnasievalsstatistiken.

5. Analys

Uppföljningen av rapporten *Ökad jämställdhet och trygghet på Wisbygymnasiets yrkesprogram och på Wisbygymnasiet i stort* visar att arbetet har utvecklats i flera avseenden, men att genomslaget varierar mellan olika områden. En iakttagelse är att de insatser som genomförts främst har haft effekt inom trygghetsområdet, medan påverkan på elevernas gymnasieval och könsfördelningen på programmen ännu är begränsad.

5.1 Trygghet och studiero

Arbetet med att stärka tryggheten framstår som samlat, systematiskt och väl förankrat i verksamheten. Kombinationen av organisatoriska förstärkningar, såsom utbyggd elevhälsa och ökad tillgång till socialpedagoger, tillsammans med pedagogiska insatser i form av kompetensutveckling och relationsarbete, har bidragit till att upprätthålla en stabil och överlag hög nivå av upplevd trygghet.

Att resultaten i elevenkäten är relativt oförändrade över tid kan tolkas som en styrka i sig, då det tyder på att skolan lyckas upprätthålla en fungerande trygghetsstruktur trots förändringar i elevgrupper och andra yttre faktorer. De förbättringar som kan skönjas för vissa elevgrupper, särskilt elever som identifierar sig som icke-binära, är positiva signaler i relation till den problembild som identifierades i rapporten. En möjlig förklaring till detta är skolans medvetna arbete med sexualitet, samtycke och relationer där en flerårig satsning på undervisning kring dessa frågor, som leds av lärare med särskild kompetens inom området, tycks ha fått önskad effekt. En annan är att samtlig personal har genomfört Region Gotlands HBTQI+-utbildning.

Den samlade bedömningen är att arbetet ligger på en stabil nivå, men att fortsatt fokus behövs på grupper som fortfarande upplever en lägre trygghet.

5.2 Könsbalans och gymnasieval

När det gäller könssbalansen på yrkesprogrammen visar uppföljningen att utvecklingen i stort sett är oförändrad. Trots ett breddat arbete och riktade insatser kvarstår de könsstereotypa valmönster som identifierades i rapporten. Detta tyder på att de faktorer som påverkar gymnasieval är djupt rotade och inte i någon större utsträckning påverkas av enstaka eller kortsiktiga insatser.

Flera av de riktade insatser som genomförts syftar till att utmana normer kring studie- och yrkesval inom mansdominerade utbildnings- och yrkesområden, exempelvis genom aktiviteter som Byggkollo och Designdrömmar. Eftersom det i dagsläget saknas motsvarande insatser riktade mot kvinnodominerade områden, såsom vård och omsorg samt barnomsorg, är det svårt att dra några generella slutsatser om vilken effekt den här typen av insatser kan ha på könssbalansen som helhet.

Samtidigt är det rimligt att anta att eventuella effekter av genomförda åtgärder först kan förväntas på längre sikt. Gymnasieval påverkas av samhälleliga normer, föreställningar om yrken och utbildningar samt sociala sammanhang som formas över lång tid. De nuvarande insatserna bedöms därför vara relevanta, men ännu inte tillräckliga för att påverka valmönstren i någon större omfattning på aggregerad nivå. Arbetet för att minska könsobalansen där den är som störst behöver därför fortsatt utvecklas och förstärkas.

5.3 Valkompetens och tidiga insatser

Arbetet med att stärka elevernas valkompetens har utvecklats under perioden genom en mer sammanhållen och långsiktig struktur för studie- och yrkesvägledning. En viktig förändring är att arbetet i högre grad utgår från principen om studie- och yrkesvägledning som hela skolans ansvar, där frågor om utbildning, arbetsliv och framtida val inte enbart hanteras av studie- och yrkesvägledare utan integreras i skolans verksamhet i stort.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningens plan för studie- och yrkesvägledning, tillsammans med utvecklingsarbetet inom SSA-projektet, bidrar till att skapa en mer likvärdig struktur genom hela utbildningskedjan. Arbetet innebär att elever får fler tillfällen att möta kunskap om yrken, utbildningsvägar och arbetslivets villkor samtidigt som normer och föreställningar som kan begränsa valmöjligheter synliggörs och problematiseras.

Det är även positivt att insatserna fokuserar på elevernas självkännet, motivation och framtidstro. Att kunna göra väl underbyggda studie- och yrkesval handlar inte enbart om kunskap om olika utbildningar och yrken utan också om att förstå sina egna intressen,

förmågor och möjligheter. Detta ligger i linje med de slutsatser som lyftes fram i den ursprungliga rapporten.

Utvecklingen av samverkan mellan skola och arbetsliv genom SSA-projektet, pilotverksamheter, samarbete med Fenomenalen samt utvecklingen av PRAO bedöms också vara betydelsefull. Genom att elever får fler och tidigare kontakter med arbetslivet skapas goda förutsättningar för att bredda perspektiven kring framtida utbildnings- och yrkesval samt utmana stereotypa föreställningar om olika yrken.

Samtidigt är det tydligt att effekterna av detta arbete ännu inte kan avläsas i gymnasievalsstatistiken. Detta är dock inte oväntat. Många av insatserna riktar sig till elever i yngre åldrar och syftar till att påverka attityder, kunskap och föreställningar över tid. Förändringar av etablerade valmönster förväntas därför ske gradvis och först efter flera års systematiskt arbete.

5.4 Samlad bedömning

Den samlade analysen visar att Wisbygymnasiet och utbildnings- och arbetslivsförvaltningen under perioden har utvecklat arbetet i en riktning som ligger väl i linje med de rekommendationer som lämnades i rapporten *Ökad jämställdhet och trygghet på Wisbygymnasiets yrkesprogram och på Wisbygymnasiet i stort*. Flera insatser har genomförts för att stärka både tryggheten på skolan och elevernas förutsättningar att göra väl underbyggda studie- och yrkesval.

Inom trygghetsområdet har arbetet förstärkts genom organisatoriska insatser, utbyggd elevhälsa, ökad tillgång till socialpedagogiskt stöd samt ett fortsatt fokus på relationer, elevdelaktighet och inkludering. Resultaten visar att elevernas upplevda trygghet är fortsatt hög och stabil, samtidigt som vissa positiva tendenser kan ses för elevgrupper som tidigare rapporterat lägre trygghet.

När det gäller valkompetens har arbetet utvecklats genom en mer sammanhållen struktur för studie- och yrkesvägledning, ett stärkt arbete inom SSA-projektet samt ökade möjligheter för elever att möta arbetsliv, utbildningsvägar och normmedvetna perspektiv redan i tidiga åldrar. Arbetet bedöms ha lagt en viktig grund för att på sikt stärka elevernas möjligheter att göra väl underbyggda studie- och yrkesval.

Samtidigt kvarstår betydande utmaningar. De könsstereotypa valmönster som identifierades i den ursprungliga rapporten är i huvudsak oförändrade, vilket bekräftar att gymnasieval påverkas av faktorer som sträcker sig utanför skolans verksamhet. De insatser som genomförts bedöms vara relevanta men många av dem är långsiktiga till sin karaktär och riktar sig till yngre elever, vilket innebär att eventuella effekter på gymnasievalen först kan förväntas längre fram.

Den samlade bedömningen är därför att utvecklingen är positiv och att arbetet har blivit mer systematiskt, långsiktigt och förvaltningsövergripande. De tydligaste resultaten kan i nuläget ses inom trygghetsområdet, medan arbetet med att påverka valkompetens och könsbalans främst har bidragit till att skapa strukturer och förutsättningar för förändring på längre sikt. Detta understryker behovet av fortsatt uthållighet och samverkan mellan grundskola, gymnasium och arbetsliv.

6. Bedömning och kvarstående insatser

6.1 Bedömning

Uppföljningen av det arbete som genomförts kopplat till trygghet visar att arbetet med trygghet på Wisbygymnasiet har stärkts och utvecklats i en positiv riktning. Genomförda insatser har varit omfattande, systematiska och spänner över både organisatoriska och pedagogiska nivåer. Resultaten i elevenkäten tyder på att dessa insatser bidrar till att upprätthålla en stabil och god nivå av upplevd trygghet.

Arbetet med att stärka elevernas valkompetens har också utvecklats, både inom studie- och yrkesvägledningen i grundskolan och genom insatser riktade mot yngre elever. Detta ligger i linje med rapportens rekommendationer och bedöms vara strategiskt viktigt för att på sikt kunna påverka elevernas gymnasieval.

När det gäller målet om en mer jämställd könsfördelning på yrkesprogrammen visar utvärderingen att utvecklingen är begränsad. Trots relevanta insatser har dessa ännu inte gett något tydligt genomslag i elevernas faktiska val. Detta indikerar att arbetet behöver fortsätta och ytterligare förstärkas för att få effekt på aggregerad nivå.

Det arbete som har gjorts under året har sammanfattningsvis bidragit till att lägga en grund för fortsatt utveckling, men resultaten kan i nuläget främst ses inom trygghetsområdet snarare än i förändrade valmönster.

6.2 Kvarstående utmaningar

Trots genomförda insatser kvarstår flera centrala utmaningar i det fortsatta arbetet:

- **Könsstereotypa gymnasieval består i hög grad.** De mönster med en stark könsuppdelning mellan olika yrkesprogram som identifierades i rapporten från 2025 kvarstår i stort sett oförändrade, främst på de program där obalansen är som störst.
- **Insatsernas effekter på elevernas val är svåra att synliggöra på kort sikt.** Flera av de åtgärder som genomförts, särskilt de som riktar sig till yngre elever, förväntas ge resultat först över tid. Detta ställer krav på uthållighet och kontinuitet i arbetet.
- **Skillnader i upplevd trygghet mellan olika elevgrupper kvarstår.** Även om utvecklingen för vissa grupper är positiv, visar resultaten att det fortfarande finns elever – särskilt icke-binära – som upplever en lägre trygghet än andra, om än marginell. Arbetet med inkludering och likvärdighet behöver därför fortsätta.
- **Behov av fortsatt utveckling av valkompetens.** Arbetet med att stärka valkompetens har utvecklats men behöver fördjupas och integreras ytterligare i utbildningen. För att påverka elevernas val i större utsträckning behöver detta vara långsiktigt, börja tidigt och genomföras i samverkan mellan grundskola, gymnasium och arbetsliv.

7. Slutsats

Uppföljningen av rapporten *Ökad jämställdhet och trygghet på Wisbygymnasiets yrkesprogram och på Wisbygymnasiet i stort* visar att trygghetsarbetet på skolan har utvecklats i positiv riktning. Genom förstärkta strukturer, ökad tillgänglighet till stöd samt ett mer systematiskt arbete med relationer och elevdelaktighet har skolan etablerat en stabil grund för en trygg och inkluderande lärmiljö.

När det gäller målet om mer jämställda gymnasieval kvarstår dock de könsstereotypa mönster som identifierades i den ursprungliga rapporten. Trots genomförda insatser har dessa ännu inte fått genomslag i elevernas faktiska val, vilket bekräftar att frågan är komplex och påverkas av bredare samhälleliga strukturer.

Uppföljningen visar att steg har tagits för att stärka elevernas valkompetens genom tidiga och systematiska insatser inom studie- och yrkesvägledning samt genom riktade aktiviteter för yngre elever. Dessa insatser bedöms skapa bättre förutsättningar för förändring över tid.

Den övergripande slutsatsen är därför att utvecklingen är positiv men gradvis. För att uppnå en mer jämställd könsfördelning och ytterligare stärka tryggheten krävs ett fortsatt långsiktigt, samordnat och uthålligt arbete.